

Souhrn

Transjugulární intrahepatální portosystémová spojka: dlouhodobá průchodnost u nemocných s hyperkoagulačním stavem

Cíl:

Retrospektivně zhodnotit efekt a dlouhodobou průchodnost transjugulární intrahepatální portosystémové spojky (TIPS) u nemocných s trombózou jaterních žil při hyperkoagulačním stavu.

Materiál a metoda:

V letech 1992 – 2011 jsme vytvořili TIPS celkem u 38 pacientů s trombózou jaterních žil nekontrolovatelnou medikamentózní léčbou. Léčeno bylo 9 mužů a 29 žen ve věku 13 – 76 let (medián 33 let), v 6 případech se jednalo o děti. Predisponující trombofilní stav byl prokázán u 84,2 % osob. Klinická forma Buddova-Chiariho syndromu byla v 6 případech akutní, v 18 případech subakutní a ve 14 případech chronická. Indikací k výkonu byl u 31 nemocných ascites, u 5 pacientů jaterní selhání a u 2 krvácení do zažívacího traktu. Zákroky byly prováděny standardní technikou v analgosedaci nebo v celkové anestezii. U 17 pacientů jsme do kanálu TIPS implantovali nepotažený stent nebo kombinaci potaženého a nepotaženého stentu, u 21 nemocných jsme zkrat vyztužili pouze pro TIPS dedikovaným potaženým stentem (stentgraftem). Sledování průchodnosti zkratu po výkonu bylo založeno na pravidelných ultrasonografických, klinických a laboratorních kontrolách, při prokázané poruše průchodnosti byla provedena reintervence.

Výsledky:

Celková doba sledování souboru byla 8 dní – 207 měsíců (medián 52 měsíců). Technického úspěchu jsme dosáhli u 100 % nemocných, hemodynamická úspěšnost výkonu byla 86,8 %, s poklesem mediánu portosystémového gradientu z 23 mm Hg na 8 mm Hg, klinicky bylo dosaženo ústupu obtíží u 89,5 % nemocných. Významné komplikace jsme zaznamenali celkem u 7 osob, žádný pacient nezemřel v přímé souvislosti se zákrokem. V průběhu sledování zemřelo celkem 11 nemocných (29 %), přežití souboru za 1 rok a za 5 let od TIPS bylo 85,3 % a 65,4 %. Během doby sledování jsme provedli celkem 50 reintervencí pro dysfunkci spojky, průměrný počet reintervencí přepočtený na 1 nemocného za dobu 5 let byl 1,65 výkonu u pacientů se zkratem vytvořeným stentem a 0,67 výkonu u nemocných, u kterých byl primárně použit stentgraft. Ve skupině se zavedeným nekrytým stentem byla primární průchodnost 52,9 % za 1 rok a 20 % za 5 let od výkonu, u skupiny s implantovaným potaženým stentem byla 1letá primární průchodnost 80 % a 5letá primární průchodnost 33,3 %. V průběhu sledování jsme zároveň u 8 pacientů provedli angioplastiku dolní duté žíly pro její symptomatickou stenózu, u 6 z těchto nemocných byl do dolní duté žíly zaveden stent.

Závěr:

Vytvoření TIPS je velmi efektivní metodou léčby pacientů s trombózou jaterních žil. Použití pro TIPS dedikovaných potažených stentů vede k nižšímu počtu dysfunkcí zkratu s nižším počtem reintervencí nezbytných k obnově průchodnosti, nutností je však současná důsledná antikoagulační léčba a léčba základního hematologického onemocnění.